

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, temető-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésmé- nyi, tér- és felzárólapok.

Hirdetési díj:

Egy negyhasábos peítés ter-
foga 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyitfért:

Egy sor 20 kr

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Sajó.

A mi kedves Sajónk, mely egy igazán gyönyörű és gazdag völgyben, jó módnak örvendő városok és falvak határait érintve — siet édes anyja keblére a Tiszának. Csak másfél évtizeddel is duslakodott a félnék fehér-, az élénk ferge paducz- és lusta márna hal-állományban. Ma nagyon megváltoztak e tekintetben a viszonyok.

A hatvanas évek vége és a hetvenes évek kezdetén, Sajónknak ugyszólván nem volt gazdája; halászott benne boldog, boldogtalan, megengedett és meg nem engedett eszközökkel. Ha tudna szólni, ha panasza nyithatná ajakát, sok oly dolgot mondhatna ei, mely egyáltalában nem mozdította elő hal-állományunk szaporodását. A dynamit, a maszlag ropogott és dolgozott minden irányban, ez is, az is könnyű mestersége a halászatnak, csak ki kell szedni első esetben a megölt, második esetben a megbolondult halakat a vízből.

Ezen időben kezdődik a Sajó vizének rabló gazdálkodása, s pár esztendő leforgása alatt oda juthatunk, hogy szép szőke Sajónk hasonlatos lesz a szomolnoki patakhoz, melyből minden élő teremtet kiölt a cément.

Ha jól emlékszem, 1886-ban írt közigazdálkodási miniszteriumunk minden törvényhatósághoz a kis hegyi patakok tisztántartása és a kedves pisztrángok kimélése tárgyában. Ezen rendeletben világosan ki van mondva, hogy kender, továbbá lent a patakokban, vagy azok közvetlen közelében áztatni, 25—100 forint büntetés terhe alatt nem szabad.

A rendelet, az meg van, poros is lett már az akta, de az ellenőrzés, a büntető hatalom, az nincs sehoh, vagy ha fel is üti itt-ott bozontos fejét, behunyja a szemét — nem akar látni semmit.

Vannak börgyarak, elismerem, a hol a nyers bőr kikészítésére használt mészből a legnagyobb gondoskodás mellett is sok kerül a vízbe, előmozdítja különösen a tiszta vizet szerető pisztrán-

gok pusztulását, de be nem látom azt, hogy ezen felhasznált mész ne vezethetnék valamely emészlő gödörbe, a hol nem volna ártalmára vizeink virgoncz lakóinak.

Sajónk lakóinak, nem a kender, nem a len, nem a dynamit és a maszlag kérelhetetlen ellensége ma napság, hanem a betléri vasgyár, mert a vegybomlás alkalmával mesterséges uton kivált könnyű, fehér, habszerű, erős kéntartalmu váladék mind a Sajó vizébe eresztetvén, olyan képet tár előnkbe, mintha borsó és mogoró nagyságu jégdarabakkal volna tele, szélei pedig ugy néznek ki, mint egy spanyol-grand nyaka, melyről minden irányban szétágazik a finom csipke gallér.

Az elmúlt nyár derekán — furdés közben — szétmorzsoltam ujjaim közt, ezen a víz felszínén uszó váladékból egyes darabkákat s mind annyiszor kiállhatatlan kénszag úté meg orromat.

A Sajó vize Betlertől le egész Sajó-Püspökig meg van mérgezve, ezentul kissé enyhíti a Rima. Nadabulától le egész Bánrév végéig joga volna minden város, minden községnek ezen rendszeres vízmérgezés ellen tiltakozni, — a nélkül azonban, hogy a vasiparnak ártani akarnának. Megfoghatatlan, sőt igazán érthetetlen, hogy vagyonukat szó nélkül engedik pusztítani, nem tesznek ellene semmit. Ha továbbra is ily Pató Pál-féle közigazdálkodási politikát fogunk üzni, meg fogja látni a Sajó két partján mindenki, hogy halállománya teljesen megsemmisül.

Mi a Sajót népesen, gazdag halállománynyal vettük át apáinktól, nekünk is hazafias kötelességünk gondoskodni gyermekeink- és unokáinkról.

P. T.

A Rimaszombatban 1888. évi október hó 24. és 25. ik napjain tartandó megyebizottsági közgyűlés tárgyszorozata:

1. Alispáni jelentés a megyei közigazgatás állapotáról.
2. Belügyminiszteri rendelet és alispáni előterjesztés az 1889. évi megyei költségvetés tárgyában.
3. Főorvosi jelentés az egészségügyi körök beosztása tárgyában.

Mindig megvolt a nőben a hiúságra, tetszélgesre, nagyra és rosra való hajlandóság, mely csak fekezve, zabolázva maradhatott meg tisztasága, ártatlansága és hűségében.

Ezen tularadó vágyak, továbbá az asszony ingtagsága okozta aztán azt, hogy még nagy emberek, századoknak profétái is, az asszonyi nemről kiesnyesen gondolkodtak.

Mohamed ugyanis azt is megkérdezte egyszer Gábríel angyaltól: „ha bemennének-e nők is a paradicsomba.“ — Csakis a kedvező feletet után kezdett érdeklődni a női nem iránt. S négyet közülök — a. m. Mózes testvérét, Krisztus anyját, saját feleségét Cadischát s kedves leányát Fatimét — szentek közé is számolt.

Külömben is Cadischát annyira becsülte, hogy 22 esztendeig — keleti szokás ellenére — más asszonnal magát össze nem kötötte. De a proféta e kedvencénél meg is volt ám ez igazi női hűség, az odaadó tiszta szeretet, mert róla oly nagyszerűen szép vallomást tett egy alkalommal, hogy kiművelődött s neki-emanecipált korunkban is diesőségre válnék bármely asszonnak is.

Hányadik nő az, kiöl ma férje ily kedves vallomást tehetne? „Jobb senki sem lehetne hozzám mint ő, mert ő hitt én be nem mikor az emberek engem megutáltak, gondoskodott szükségemről, mikor a világtól üzőbe vétetvén, szegény valék.“

Mig magasan áll diesőségünk esillaga, ha annak a diesőségnek koronáját, gyöngyét minden ékességét asszonnod fejére s testére rakod, mig minden vágyait, kívánságait, hiúságait kielégítheted, addig követni fog téged árkon, bokron, vizen és szárazon, vészben és viharban. De ha egyszer esatát vesztettél!! Ha talán „Jó szív“, „Segítség“, „Veres kereszt“, Irgalom könyörületesség, szájalom s korunk minden nemű adó, szedő, fizető körmönfont prései által tárczád annyira agyon lapítottat, hogy az asszonyi hiúság préseink imáron

4. Belügyminiszteri rendelet és igazoló választmányi jelentés a megyebizottság tagjai 1889. évre érvényes névjegyzékének bemutatása tárgyában.

5. Országgi bizottság jelentése a közmunkaügyi szabályrendelet tárgyában.

6. Közmunka- és közl. miniszteri rendelet a sajó-püspöki hid-vám tárgyában.

7. A megyei nemzeti pénztár és illetve a Fáy Gusztáv-féle alapítványból eszközzendő javadalmaszások iránti bizottsági előterjesztés.

8. A rimaszombati földmives iskolánál üresedésben lévő alapítványi helynek pályázat útján leendő betöltése.

9. Belügyminiszteri rendelet a községekben nyári kisdodovák létesítése tárgyában.

10. Belügyminiszteri rendelet a tűzrendészeti kormányrendeletre vonatkozólag.

11. Belügyminiszteri rendelet a megyei közkórház 1889. évi költségvetése tárgyában.

12. Belügyminiszteri rendelet a megyei nyugdíjalap 1887. évi számadása tárgyában.

13. Belügyminiszteri rendelet az 1887. évi szolgabírói pénzzolgáltatások tárgyában.

14. Belügyminiszteri rendelet Dobsina város szabályrendeletének módosítása iránt.

15. Közmunka- és közl. miniszteri rendelet a folyó évi közmunka-kimutatás és uttartási költségeloirányzat jóváhagyása tárgyában.

16. A vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárczának Csáky Albin gróf által történt átvételéről szóló rendelet.

17. Alispáni jelentés a megyei pénztárak augusztus havi vizsgálatának eredményéről.

18. Bars megye közönségének átirata az idegen hangzású községi nevek megmagyarosítása érdekében.

19. Alsó-Fehérmegye közönségének átirata az italméreségi-jog megváltása tárgyában intézett feliratának partolása iránt.

20. Pozsony sz. kir. város tanácsának átirata a közigazgatási bíróságok létesítése iránt.

21. A kassai postaigazgatóság megkeresése az 1889. közmunkaváltásdíjak kimutatásainak közlése iránt.

22. A megyei közig. bizottság által előterjesztett fél éves jelentés.

23. A felvidéki magyar közművelődési egyesület évi jelentése.

24. Az erdélyi magyar közművelődési egyesület jelentése három évi működési eredményéről.

25. Az erdélyi magyar közművelődési egyesület átirata lobbogójának beszerzése tárgyában.

26. A gömörmezei gyógyszerész egylet kérelme a védhímlő oltások szabályozása tárgyában.

27. A „fehér kereszt“ egyesület partolása érdekében beérkezett megkeresés.

28. A „gömörmezei népbank“ által a megyei nemzeti pénztár javára adományozott 10 forint.

29. A megyei közig. bizottság jelentése a rimaszombat-meleghegyi viczinális utra szükséges fedanyag elszállítás tárgyában.

eleget nem tehet, . . akkor . . . a bízalom azonnal meglazul, a hűség felmondja a köteles szolgálatot, beáll a visszavonás ideje, és a ki holtodiglan igaz szeretetet esküdött, nem fog elkísérni portád, lakásod kapujáig sem, nem hogy a kasziuóig, a hol Rimaszombat philosophusai a nők érdekét felkarolni, előbb vinni, részvétellel igyekeznek.

Ha család nem ad szórakozást a férjnek és feleségnek! . . Ha a feleség nem tudja lekötni férjét kedvesége, szeretete, bizalma, takarékosága és kipróbált hűsége által, bizony nem fog azon a kasziuó sem segíteni. Sőt a mai emberiség sem lesz szerencsésebb mint Mohamed a proféta, ki azt is megérte, hogy igaz hűsége Cadischájának halála után 11 feleséget vett, s azok közül is az egyedüli szűz (mert a többi mind özvegy volt már) Ayescha bájoló szépségével, kaczerkődő magaviseletével meglehetősen kikapott a vénülő profétán; ki hasztalan örködött fölötte, hasztalan tiltotta meg neki a kimenetelt, mégis talált időt és alkalmat, hoi imádóját légyotton fogadhatá.

Vagy talán már ma az ilyesmi nem ismétlődhetik? . . Bijos szépeink erénye, szerelme, hűsége sokkal erősebb labon áll ma, mint Mohamed idejében a kaczer Ayeschacé! . . Nézzünk csak szelylyel.

Hiszzen a „Kortélyesok“ vagy kíséző szeretők ma is ott lebszelnek a legtöbb igényt kielégíthetetlen s hűságot sértett feleségek oldalán épen ugy, mint V-ik Károly császár és II-ik Fülep idejében. Ott élőködnek, mint a herék, hogy elronják őket női és édes anyai kötelességeiktől.

Nem ugy vagyon-e, hogy ez a kortély ma is mindenese, barátja, tanácsadója, dolgát vivője, meglitlje a más feleségének?! Nimesen-e megadva a szabad látogatás, hogy mulattassa a félig szunyadozó, hogy guszálva szemlélje a piperkőző?! . . Nem eszik és nem iszik-e vele egy asztalnál, sőt igen gyakran egy fedél alatt is lakhat, sőt lakik is imádott széppével?! . .

T Á R C Z A.

Őszszel.

Hervadt lobok, hervadt virágok . .
Muladóságunk hirdetik.
Erzem, hogy én is sirba szállok
Szívem a bú s gond megtárik.

Miért éljek . . ha a reménység
Szilaj játékokt űz velem?
Miért, ha bú szívem sebére
Gyógyírt nem ad más semmisen?

Miért éljek, ha minden arcz csak
Rajtam kaczag, rajtam nevet?
Miért, ha a sors vad viharja
Zúg el rideg éltém felett?

Hulló levél, hulló virággal
Fogadj be, óh légy siri hant!
Zokegva síró ősz szél . . zengj
Felettem majd halotti dalt!

Varga István.

Nőink érdeke és a nagy kérdőjel.

A középkornak ezerszetei éjjelen soha sem mutatkozott a nőnem iránt azon finom érzelem, mit a természet az ő számukra jobb kezében tartogatott. Sőt ha itt-ott fel is villant némi világosság, azt a nők maguk oltották ki, vagy oly rohamosan rakták az éledező tüzet, hogy a nagyobb veszedelemtől félve, magok az emberiség bölseji oltották azt el, megtagadván az emberiség e szép nemétől az erkölcsi szabadságot is.

30. Megyei pénztár jelentése a m. kórház-alap javára vásárlandó orsz. földhitelintézeti záloglevelek tárgyában.

31. A közmunka szolgálmanyok átvételéhez bizottsági tagok kiküldetése.

32. Pauer Károly utbiztos nyugdíjaztatása.

33. A rimaszombati megyeház előtti járda építési költségeinek megtérítése tárgyában megkeresés.

34. Csetnek község 394 frtos közmunka-váltásának törlése tárgyában beadott szolgálbírói jelentés.

35. Beresik István és társai kérvénye közmunka-szolgálmanyuk megváltása tárgyában.

36. Klenócz község kérvénye 351 frt 56 kr. magtári tartozásának törlése iránt.

37. Jolsva város kérvénye 37 frt 90 kr. magtári tartozásának törlése iránt.

38. Oravecz Mihály kérvénye a rozsnói ág. ev. árvaház gyógyszer költségeinek megyei alaptól való fedezése iránt.

39. Rimaszécs község felfolyamodása az 1886. évi községi számadás tárgyában.

40. Rimaszécsi j. b. főszolgabíró jelentése Rimaszécs község 1888. évi költségvetése tárgyában.

41. A megyebeli községek számadásai s költségvetésük irányzatainak megvizsgálása.

42. Dobsinai városi polgármester jelentése a Dobsinán felállítandó szándékolt felsőbb leány nepskola tárgyában.

43. A megyei gyógyalaptól előlegezett s vagyontalanság miatt be nem hajtható több rendbeli kórházi ápolási költségek törlése vétele.

ezeken kívül még a közgyűlés határnapjág beérkező és közgyűlési elintéztést igénylő ügyek.

Közművelődési egyesület.

(Rimaszombati kör.)

A gömörmezei magy. közművelődési egyesület rimaszombati köre vasárnap délelőtt látogatott választmányi gyűlést tartott. Az elnöki tisztet a gyűlés kezdetén távol levő Csider Károly elnök helyett dr. Szabó Samu megyei főorvos teljesítette. Jegyző Lőrinczy György. A központi választmány átiratának némely pontjai élénk eszmésere adtak alkalmat, melyben az elnökön kívül Molnár József, Institutórisz Eudre, Süteő István, Kishonthy Gyula ügyvéd, Baksay István tanár, Groó Vilmos kir. tanfelügyelő, Szabó Lajos közp. titkár vettek részt. A központi vál. az egyes köröket arra szözlította föl, hogy a mennyiben az egyesület őszi nagygyűlése közöbön van, a körök évi számadásait terjesszék be. Süteő István pénztáros jelenti, hogy a folyó évről még épen semminemű számadást nem terjeszthet a közgyűlés elé, min-tan a kör tagjainak egy része fizetési kötelezettségét még nem teljesítette, de különben is az évi számadás megkésztésére, illetőleg a tagsági illetmények behajtásá-ra az év végeig még van idő. A választmány beható vita után megállapítja, hogy a rimaszombati közműv. kör a rendes polgári évről készíti el számadásait, — de utasítja a kör pénztárnokát arra, hogy a közöbön levő nagy gyűlésre a kör vagyoni helyzetéről tájékoztató jelentést tegyen.

A pénztárnoknak azon nyilatkozata, hogy a tagsági illetmények pontos befolyása a kör tagjainak közönyösségén szenved hajótörést, a mennyiben sokan a pénzbehajtó egyént nemesak elutasítják, hanem akad olyan is, ki göromba szavakkal illeti s így a pénz behajtásra ma már alig vállalkozik valaki — alkalmat szolgáltatott arra, hogy a kör működése felett a vál. tagok bírálatot mondjanak. E bírálat éle abban kulminál, hogy a kör maga noha szép és lelkesítő munkásságot fejtett ki, — működését esendben, a nagy közönség tudtán kívül teljesítette. Így az odaadott filéreknél semmi közvetlen hasznát nem látván, a közm. egyesület eszméjétől elidegenedett.

Erre a gyűlés folyama alatt megérkezett — Csider Károly elnök kijelenti, hogy nem ugyan e bíráló véle-

mény következtében, de egészségi körülményei folytán elnöki tisztéről lemond. E lemondás fájdalmasan érintette a vál. tagjait, kik Csider Károly személyében a kör elnöki székén továbbra is oly egyént kívánnak tisztelni, kit neve, állása, nagy befolyása, széleskörű ismeretei, tapintata, arra kvalifikálnak, hogy egy ily díszes állásban a közm. egyesület zászlóját lobogtassa Baksay István kérésére az elnök megkísérel ugyan még egyszer a választmányt új elnök választására bírni, de a jelenlevő tagok egy szívvél lélekkel azon valának, hogy Csider Károly elnök vezesse az egyesületet továbbra is. Groó Vilmos kir. tanfelügyelő a kör működésének megvilágítására számot ad az egyesület tényeiről, melyek közül megemlíti a dusa i óvó intézet, több nyári menedék-hely stb. alapítását, jó könyvek (magyar zsolttárok, népies elbeszélések stb.) kiosztását.

Az tehát, hogy a nagy közönség a kör működését nem ismeri, az elnök személyét a legtávolabbról sem érintvén — minek világos bizonyítéka a körnek elnökéhez legnagyobb szeretettel való ragaszkodása — nyílt kérdés maradt a vál. előtt, hogy: ki hát az oka annak, hogy a közönség nem ismeri a kör munkásságát?

A pénztárnok ezt is kísértette. Senki más mint az öt jegyző. Igaz ugyan hogy, a kör megalakulásakor csak három jegyzőt választott, de ezek közül csak kettő teljesítette funkcióját. Egy alig harmincz tagu választmányban három jegyző is sok, mert a munkát egy is elvégezhetné, — de az öt jegyző is kevés ott, a hol egyik sem valódi jegyző, s így megtörtént az is, hogy a jegyzőkönnyvet a sok jegyző mellett egy választmányi tag vezette.

A pénztárnok tökéletesen helyesen fogta föl a dolgot s véleménye a választmány helyeslésével is találkozóan, remélhető, hogy jövőre a választmánynak csak egy jegyzője lesz, még pedig olyan, ki ez állás betöltésére tökéletesen alkalmas.

Sajnos azonban az, hogy a közönség a közm. egyesülettel szemben hidegen viseli magát. Egy, ugyszólván minden rétegében intelligens város közönségére nézve nagyon lesújtó körülmény, midőn a legszentebb célra az, ugy szölván legesekélyebb áldozatot vonakodik teljesíteni!

Emke-Lobogó.

Főhívás Magyarország leányaihoz

A múlt évben Budapesten tartott közművelődési congressus kimondta, hogy az egyesületek, legfőképen a magyar nők áldozatkészségét iparkodjanak megnyerni. Egyesületünk halálsan ismerve el az ez oldalról is kezdet óta osztatlanul tapasztalt támogatást — hiszen gyűjőink, tagjaink, áldozóink arany-könyvében együtt találhat minden vidék legelékőbb hőlgyeinek névsora — nem tartotta szükségesnek e pillanatig külön felhívás intézését.

Most azonban egy kérésünk van, melynek meghallgatásáért, az ügy jelképes volta miatt, Magyarország minden igaz leányához esedezünk.

Igazgató választmányunk a szívekben s a köztudatban önként jelentkező s tehát itt föl nem sorolandó indokok alapján, szükségeseknek mondta ki a magyar Erdély megtartása végett alakult Emke számára egy lobogónak elkészítetést.

E nemzeti trikolor, a magyar faj őseredeti jellemvonásának, a nőiség kultusának symbolumát, az Istenanya képét fogja magán hordani, jelezvén, hogy Magyarország védaszonya: a nő, ki az erkölcs s így a nemzet.

Ezt a lobogót Magyarország asszonyainak kell összeadniok.

Erre kérünk bármi csekély, legkisebb adományt is. Legyen e szent, ügyünk magasosságához méltó; tündöklő lobogóban minden magyar nőtől egy szalag, egy szögcske.

Öröklődjek le századokra e ragyogó jelvény s fontartva napjaink küzdelmeinek emlékeztet, hirdesse s igazolja hitünket, hogy végül is e lobogó alatti békés

dent. Neveléséről írott munkáját is ekképen ajánlja: „Neked szenteltem, s ajánlom munkámat lágy érzelmű ökos édes anya, ki az országúttól távol álló gyermekedet, mint nevedő előfiacskát az emberi velekedéseknek ellen-séges szelvéstől megoltalmazhatod. Apolgasd, öntözgesd az ifju plántát, hogy el ne haljon: még valaha annak gyümölcsei örömet szereznek tenéked. — Formálj jöleleve egy szent sánecot gyermeked szíve körül, bár más határozza meg annak kerületét, de te tedd le a talpkövet és végezd az épületnek állandó rajzát.”

A nők jól felfogott érdeke, s magának a családnak és társadalomnak boldogsága, szent ezéja tehát önnön magában, az édes anyakban van. Nekik kell hivatásukat igazán munkálni, s naturájukat, s egész életüket a legjobb édes anyakéhoz alkalmazni, idomítani.

S én is, a Szamazattából számozott Ludzianossal, századának Voltairjével, nőink érdekét, de a férfiakét is szem előtt tartva azt mondom: „Az igaz szépség nem a testnek jeles képében, hanem egyszersmint az elmének erejében, a szívnek jóságában, az erkölcsnek tisztaságában áll. Sok lányokat, asszonyokat mutathatnék, kiknek testi állásuk deli, formájuk szép de belsejükkel külsőnek szüntelen ártanak. Hasonlók az Egyiptomi valáshoz. Mert itt is a templom szép, nagy, becses, kövekkel ékes, arannyal és festékkel gazdagon megrakott. — Belül pedig ha Istenet keresed, vagy majom, vagy íbisz madár, vagy keeske, vagy macska. Az alázatosság, egyenes lelkiség, emberiség, szép ész, párosítva jó szívvél, külső nyájasság, belső tisztaság, hűség inkább ékesítik a szép nemzet, mint bársony öltözet és aranyláncok.”

Édes anyai szoros nevelés, de nem klastrom — fogja megóvni, megmenteni nőnemünk fiatalágát, a férfakkal való korai társalkodástól.

Az édes anyák ovakodjanak úgy rajzolni a házasságot, mint nagyobb szabadsági állapotot. A gyakori vendégeskedések léha tréfái ne érdekeljék szép nemünk

küzdelmeink fogják befejezni azt a munkát, melyért ős-időktől oly sokszor lobogtatánk esatavértől pirosló zászlót hadainkon.

A legkisebb adományt is ennek a ezélnak és ennek a munkának jelképes megörökítésére örömmel fogadjuk s minden nemes, igaz magyar nőtől kivétel nélkül kérjük.

Az igazgató választmány nevében:

Kolozsvárt, 1888. szept. 12-én.

Gróf Bethlen Gábor, Sándor József,
elnök. titkár.

Közönség köréből.*

Hus szövetkezet. Nem rég a lapokban egy kimutatás jelent meg a marhahus áráról Magyarországi városai-ban. Legdrágább természetesen Budapesten, hol a hus-fogyasztó közönség 60 krajczárnál többet fizet egy kiló husért; legolcsóbb Szepsizentgyörgyön, egy kiló 26 kr. Kolozsvárt 36 kr. és Rimaszombatan, mely körülbelül nyolczszor kisebb Kolozsvárnál negyven krajczár egy kiló hus, melynek jó része egy üttetőként szereplő májdarab, gége, vagy köröm! Magas állami fejlődésünkben elértük már azt, hogy szegény ember dolányt, szeszest italt, cukrot nem fogyaszthat, s lassanként odajutunk, hogy csak krumplival és babbal esillapíthatja le étvágyát az, a kinek jövedelmeiből a husa való sem telik ki. Mire fog ez vezetni? Csodálkozhatunk-e azon, ha a vegetarianus életre szorított emberiség elsatnyul, elesenevész...? Nem lehetne-e Rozsnói példájára egy husszövetkezetet alakítani, anyai részvénnyel, a hány család Rimaszombatan a manál tetemeselben olcsóbb húst akar vásárolni? Nem kaphatnók-e mi is a hus kilóját legfeljebb 30 krajczárért? Hiszen a mézárós ily ár mellett is meggazdagodhatnék! x. y.

Hírek és vegyesek.

Meghívás. A rimaszombati dalárda ma, október hó 14-ik napján, délelőtti 11 órakor Rimaszombatan a városbáza tanácsstermében tartja meg tisztújító közgyűlést. — Ezen közgyűlés fontos tárgyai iránti tekintetből különösen kérjük a tagokat, hogy a gyűlésen megjelenni s a tanácskozásokban részt venni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1888. október 6. Az igazgató választmány.

Meghívás. A Gömörkishont megyei gazdasági egylet a folyó hóban Rimaszombatan tartandó országos vásár első napjának délutáni 2 1/2 óráján a városházánál egy igen fontos és sürgős tárgyban gyűlést tart, — melyre van szerencsém a választmányi urakat tisztelettel meghívni. — P. Apáti, 1898. okt. 11. Vajda Gyula. g. e. titkár.

Kinevezés. A földmívelés-, ipar- és keresk. miniszter Bodrogköz Zoltánt, a debreczeni gazdasági tanintézet végzett hallgatóját, a rimaszombati földmives iskolához egy év tartamára gazdasági segédül alkalmazta.

Eljegyzés. Jellinek Bertalan, Böhm József tiszlezi gazdóg fakereskedő üzletvezetője, a közeli napokban váltott jegyet Eckstein Fiesko helybeli fakereskedő szép és művelt leányával Czecziliával. Örökös legyen boldogságuk a házasság életben.

Névváltoztatások. Klein Ármin rimaszombati illetőségű pásztoi lakos vezeték nevének „Kis“-re, — valamint Könyha Gergely tamásfalai illetőségű rimaszombati lakos vezetéknevének „Siroki“-ra kért átváltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedett.

Giászos eset. Helfert Károly bérlő, ráhói lakos, folyó hó 9 én agyonlötöte magát. Végzetes tettének okát, gyógyíthatatlan betegségében keresik.

A magyar lutheranus egyház közgyűlése, mely a héten folyt le Budapesten, egy politikai bűn megtorlása által vált az egész ország színe előtt közérdekűvé. Az oroszok keresztényenne lételének 900 ados ünnepejére az ág. ev. egyház részéről Mudron Pál esperességi felügyelő Kiebbe utazott azon nyilvános tendenciával, hogy az orosz néptek megvigye a magyarországi lutheranusok üdvözletét. Ez által kettős bünt követett el: mint polgár az állam, s mint esp. felügyelő az ev. egyház ellen. Ebből kifolyólag Szontagh Pál indítványt terjesztett a közgyűlés elé, mely szerint a gyűlés „adjon kifejezést megbotránkozásának és rosszálásának a felett, hogy az

* E rovatban közölt cikkeknek sem tartalmaért, sem alakjáért nem vállal felelősséget a Szerkesztő.

Nem de, nem ugy van-e?!.. Ezek a kortélyok a mai társadalomnak „azon kővér lovai, kik a más feleségére szabadon nyerithetnek.“ — Megrontói a családi békességnek, a társas élet kedvesen élvezhető szórakozásainak, töjmen füstölője a férjnek, ki fáradságos munkája után nem esaládja, de mintegy kizárva, kizásztva onnan, a kaszinó és más szórakoztató helyen kénytelen keresni pihenést és lelki békességét.

Továbbá a galanteria, és koketteria nem napi rendden vannak-e ma is?!

XIV. Lajos idejétől nem minden napivá lett-e lölgyeknél a briliánt humor, vig beszéletés, elménezség, nyájás tréfa, fog, fül, száj, bőr, kéz és láb, rafionirozás, szemmel való beszélgetés, testi hibák elpalástolása, az idomok elidomtalnitása?...

Ninon de Lenklos asszonynak ma anyai tanítványa van, mint soha sem több. Hogyan kell tüzes szenyv helyett apró játékokat használni, könnyű szerrel nyertessé tenni az asszonyi szívet, a férfi szívet pedig rohamosan meghódítani: ezen tudományt serdülő leánykánk ma ott látják, ott tanulják az édes mamák iskolájában, s mikorára a felsőbb iskolát elvégezték, mindannyian mint ki-próbált hadvezérek szerepelnek.

Ime itt a baj. Ez a társadalomnak veszélyes nyavalyja. Mig nőnevelésünk sötétben kulminál: mig nem a szív, nem a lélek nemestésében, mig nem ott a hol kell, az édes anyák szerénységét, nemességét, nagylelkűséget, állandó hűséget és tiszta szerelmet látó, tapasztalt iskolájában kezdődik el nőnevelésünk, addig hasztalan minde, a nemes törékvés, hasztalan az emancipáció, a nők naturája halad azon az uton, melynek vége a két nem teljes elszigetelése leend.

Édes anyákat kell hát nevelni. „Mert a jó anya — Herbert szerint — felér száz tanítóval.“ O outhon minden szív irányítja, minden szív sarkesillaga.“

Rousseau is az édes anyáktól várt legtöbbet, min-

füleit. Szorítkozzanak asszonyaink tulajdon szobáikra, melyben rend s tisztaság honoljanak és ne a szerelem gyönyörében, hanem az édes anyai szeretetben keressék örömeiket és gyönyörködésüket.

Tanulják meg, hogyan kell vegyes társaságban lelket és szívet nemesen mulattatni és az elménezséget ne mint kecs-étket, inkább azzal maguk iránt hódoló igaz tiszteletet igyekezzenek gerjeszteni. — Tegyük magukat érdekesé, a nélkül, hogy ingerelnének; tetszőkké a nélkül, hogy tetszelgésre hajlamot árulgatnának.

Soha sem engedjék meg maguknak, hogy férfiak hibái az ő feleségeik hibáit igazságossakká teszik vagy pedig kimentik. — Legyenek asszonyaink ne csak első szolgálók, hanem belső titkos tanácsosai, bizalomteljes barátai, igaz, hűséges tiszta szeretetű társaik az ő férjeiknek.

Igy lehet csak talpköve a házasság a családi életnek. S a családi élet az emberi boldogság legmagasabb ideálja csak ugy leend, ha a tiszta szeretet mind halálíg hűségesen megmarad.

Nem titkolom azonban, hogy ezen legmagasabb ideálja, a családi életnek, mint mindenkor ugy ezután is megfog zavartatni egyeseknél különösen ott, hol ez hűságra, nagyravágyásra, gazdagságra, testi vagyakra volt építve. Sőt sok helyen az élet sanyara, nyomoruság, megpróbáltatás is leronthatja ezen ékes várat. De azt is állítom, hogy ha az emberiség virága, disze, szíve, bok-rétája a jól felfogott nevelésben részesítik, ha lelke szíve oly mivelt és tiszta, mint gyenge fehér kezecekéje, sokat mindent lesimíthat a férfini karakter darabosságából; átalakíthatja lehet a férfini naturának, szentelvén szabad idejüket családjuknak, s családjukkal egyetemben a társaséletnek és kaszinó élvezetes szórakozásának.

S z ú t o r i.

egyház egyik tisztviselője a kievi ünnepélyen részt vett s így a magy. lutheránus egyházat kompromittálta. A jelenlevő Mudron Fál védőbeszédében kifogásolja, hogy a közgyűlés feletle ítéletet mondhatson, mert erre egyedül csak az ő esperességi (tót) kerülete illetékes; nem tagadja, hogy szláv érzelmi, mert tónak született s büszke arra, hogy a nagy szláv nemzetnek tagja. A kievi ünnepélyre mint magán ember ment el s ahhoz senkinek semmi köze; enél fogva az indítványra nézve tartózkodik minden nyilatkozattól. Mudront Dulla Máté a dunáninneni kerület egyik képviselője veszi pártfogás alá, ki Mudron eljárásában épen semmi megróni valót nem lát. Szónok csak úgy dobálódzott a pánszláv nyilatkozatokkal s végül avval fenyegetődött, hogy a luth. tótok el fognak szakadni, és a törvényes kerület védősánczai mögé fognak vonulni. Erre Kubinyi Géza rozsnyói képviselő válaszolt, helyesen jegyezve meg: „Nem tudom, mi nagyobb: a mi békétetésünk, vagy ez urak arzátlansága...? Kijelenti, hogy Mudronyék a kievi ünnepélyt nem felekezeti szempontból látogatták meg, hanem elvitték oda s szlávok hódolatát az orosz nemzetnek, tehát még többet tettek, mint Strossmayer, kit a király keményen megdorgált; ha a mi megvetésünk — ugymond — hasonló sullyal bírna, azok az urak már régen megszüntek volna szerepelni. Kubinyi a közgyűlés helyeslésének kíséretében kívánta, hogy ez ügyben a legszigorubb vizsgálat indíttassék. Szontagh Pál, Prónay báró és Hörk tanár szóltak az ügyhöz, majd Terray gömöri főesperes olvasta fel Dulla Máté egyik „hazafias“ nyilatkozatát, melyben az egykori osztrák abszolút uralom vezérloinek ténykedését nevezi az igazi hazafiságnak, — mire Dulla kijelenti, hogy a felolvasott kifejezéseket egy per beszédben használta. (Daxnert védelmezte). Erre Prónay elnök kijelenté, hogy a közgyűlés Szontagh indítványát elfogadta.

Veres kakas. Folyó hó 6-án, esteli fél 8 órakor, rémes tűz lárma riasztotta fel Keczege község lakosait. A tűz egy eszűben ütött ki s oly rohamosan növekedett, hogy alig fél óra alatt két eszűt és egy lakóházat hamvasztott el. A tűz, hihetoleg gondatlanságból származott.

Hajtvadászat. Vasárnap, folyó hó 7-én egy 14 tagból álló vadász csapat, a Sziklók-töréki erdőn hajtvadászatot rendezett. Az eredmény, nem mondható, hogy megfelelt volna a várakozásnak, mert nagyobb vad hiányában, a nagyreményekre jogosult vadász urak, csupán kilenced nyulat ejtettek el.

Megugrottak. Alig pár hete, hogy említést tettünk lapunk hasábjain az ítélet kihirdetése elől megszököttekről. Ujabbi értesülésünk szerint ismét alkalmunk van ilyenekről hírt adni. A körözött személyek között található: Glatter Adolf és ennek neje Glatter Róza, kik Dobóczáról a másod bírósági ítélet kihirdetése elől oldottak kerekét, továbbá Lehoczy János hosszuszói lakos ki a harmad bírósági ítélet kihirdetése elől ugrott meg. Megjegyzendő mindannyian súlyos testi sérítés vétségében lettek elmarasztalva, illetve mondották ki bűnösöknek.

Ki gyújtotta fel Klenóczt? Ezen fölvetett kérdésre vonatkozólag hallgattak ki Droppa Zsuzsannát más néven Repicska Misot a kir. törvényszéknél a közeli napokban. E csodaszülöttje a sorsnak, mintegy hat év előtt, — mint beszélük, — még női ruhát viselt, alig öt éve, hogy felesérelt az a férfiak daróc ruháival, sajátos természetéből kifolyólag, — személyéről sok farka mende mondát költött a jámbor lakói nép, melyektől eltérve, vallomása szerint, ő lett volna oka a klenóczi rémes tüzesetnek, melyet olyképen követett el, hogy pipájának égő tűzét a széna közé dobta vétkes gondatlanságból. A vizsgálati fogságból, — melyben alig töltött egy hetet, — szabad labra helyezték egy időre, okul szolgálván erre azon ré nézve szerencsés körülmeny, hogy illetőségi helyvel bír.

Hazafias vármegye. Pest pilis-zsolt-kiskun megye nemesak területre és népességre nézve első vármegyéje Magyarországnak, hanem a hazafiaságra nézve is. A megye őszi közgyűlését megelőzőleg Földvári alispán az összes szolgabírákhoz és körjegyzőkhöz felhívást küldött a Szarvas Gábor által szerkesztett s az akadémia protektorátusa alatt megjelenő „magyar nyelv történeti szótár“ pártfogása tárgyában, mint a melyre eddig — sajnos, hogy ilyet is konstátálnunk kell — csak egy előfizető érkezett! A felhívás hangsúlyozza, hogy e szótárnak minden művelt magyar embernek könyvtárában meg kellene lenni, mint a melyben — húsz évi munkásság eredményeként — a gazdag magyarnyelv összes nyelvkönyve van fel halmozva. Vajha minden hazafias vármegye utánozná Pestmegye alispánjának intézkedését!

Feleség, asszony, nő. Bántatukban osztozkodik a feleség, pénzünkben az asszony, adóságunkban a nő. Feleséggel egy szobában is megférünk, az asszonynak külön szoba kell, a nőnek pedig szállás! A feleség úgy szólit: „Kedves férjem,“ az asszony: „Uram,“ a nő: „Halja ön!??“ A feleséggel lelki nyugalomban élünk, az asszonnal sok bajjal, a nővel egykedűleg. A feleség ezirógaat, az asszony hízelkedik, a nő szemrehányásokat tesz. A feleséggel egytárból eszünk, az asszonnal egy ételből, a nővel egy vendéglőből. — A feleség ruhát vesz, az asszony szöveteket, a nő pedig selyem és bársony kelmét. A feleség egyszerűen öltözködik, az asszony ezirádkodik, a nő eleven divatkép. A feleség gondos, az asszony hü, a nő kaczer. A feleség gyűjt, az asszony költ, a nő pazarol. A feleség szerelme állandó, az asszonyé ingatag, a nőé egy nagy semmi. A feleség el mondja: „j reggelt,“ az asszony: „Guten Morgen“, a nő: „Bon Jour!“ A feleség gyalog jár, az asszony kocsiába ül, a nő lóháton nyargalózik. Gyermekének anyja a feleség, ismerőse az asszony, a ki öltözteti, a nő sok jóból kivetkőzteti. Ha meghalok: sirat a feleség, panaszkodik az asszony, a nő pedig feketébe öltözködik. Csak egy év mulva megy férjhez a feleség, hat hónap mulva az asszony, s hat hét mulva a nő. S mégis a feleséget szeretjük, az asszonyt imádjuk s a nőért rajongunk!

Helyreigazító nyilatkozat. Folyó október hó 8-án délelőtt megjelentek nálam F. J. ügyvéd és M. J. kereskedő urak mint Dr. Maurer Arthur megbízottjai s a legbarátságosabb módon értésre adták, hogy Dr. Maurer Arthur ur a „Gömör Kishont“ 41. számában, az illem és a sajtó szabadság megkivánta határai közt, saját védelmemért irt közleményem által sérteve érzi magát, a mennyiben nem ő a „Rozsnyói Híradó“ főszerkesztője hanem K. Mihály, a ki két meglátogatóm előtt ezen ténykörülmenyt a polgármesteri hivatalban el is ismerte. Természetesen ennek folytán közleményem 63 dik sorának jobb

felőli két utolsó szava magától elesik, azon őszinte megjegyzéssel azonban, hogy nekem nem volt szándékom Dr. Maurer Arthur urat megsérteni, nevére is csak annyiban hivatkoztam, a mennyiben a tiszta igazság kiderítése megkivánta. De midőn ezeket kijelentésem, tartozom vele az igazságnak, tartozom vele saját lelkiismeretemnek, kijelenteni azt is, hogy én 1879. év őszén Dr. Maurer Arthur urnak, a „Rozsnyói Híradó“ kiadója által, mint a „Rozsnyói Híradó“ szerkesztőjének lettem bemutatva, ezen idő óta vele mindig ezen alapon érintkeztem, soha sem gondoltam arra, hogy lehessen egy oly vállalatnál, a melynek szellemi munka vezetése, ne az ő kezében összpontosult volna. V i d o n y i J ó z s e f, m. k. posta- és táviratiszt.

CSARNOK.

Árva Jóska.

(Elbeszélés Szini Pétertől.)

I.
Ott ült a sebesen folyó víz partján. Lábat lefogata a meredek szakadékon és rezgő fájdalomtól, tépett szívvel tekintett maga elé.

Nézte a lassu morajjal futó vizet. Habra hab tolul. Egyik születik, másik elhal. A parti fűzek levelei — szellő sutogásra — belemérülnek a vízbe, meg kiemelik fejeiket, mintha bujósdi játszanának. Közel a fűzekhez töleseres örvény kering rohámos sebességgel, játszi kedvel vonva magához a vizen lefutó apró galyakat.

A kis fiu úgy elmúzi mindezt. A lágyan zsongó dallam valami eddig ismeretlen gondolatot kelt fájdalmas szívében. Megborzadva rázkódik össze a kínos gondolatra.

Kezeibe hajta sovány arzat s ujjai közt átszivároga a szenvedés égető könnye. Lassu, szakadozott zokogás tör ki kebléből.

Fent a parton vad virágok nyílnak körötte s a légben panaszos hangon énekel a kis pacsirta. A puha pázsit zöldjében ezer rovar nyüzsgő. A vidám szöcske gondatlanul ugrál egyik fűszálról a másikra. Minden örül az életnek. Minden él, virul; minden boldog, elégedett, csak ő az elhagyott árva, csak neki nincs öröme a földi életben.

Gondolkozik és égető könnye végig barázdálja gyöngye arzat. Hát ő reá miért nem mosolyog az élet fénye, boldogsága? Mikor minden élő boldognak érzi magát, miért ő boldogtalan? Mivel érdemelte, hogy így reá nehezüljön Isten büntetése? Miért nem szabad neki boldognak lenni, mikor oly sokan élvezik a földi élet kegyét? Hát őt csak arra kárhoztatta kegyetlen sorsa, hogy száműzött bujósoként kóborolja át ez életet? . . . Oh oly gyászos multja s oly sötét jövője! . . .

Körül tekint, aztán gyorsan lehunyja szemeit. Fáj szívének a ragyogó fény és nyüzsgő élet.

Elgondolja: miért is él ő? Születé sohasem látta. Ugy nőt fel, mint a vadon tenyésző növény. Nem volt senkije, ki részt vett volna bájában. Ha sirt, nem törülte le könnyét szeretetteljes anyai kéz. Nem kérde senki: mi tő zaklatja piciny szívet. Mennyivel boldogabb ő nála a dalos pacsirta! Annak fészke van, hova éji nyugalmat élvezni szállhat. Neki annyi helye sincs, hova fejét lehajtsa. Miért is éljen tovább? Hát vége lehet-e valaha e nyomornak? . . . Azok a zsongó habok oly hívogatólag intenek. . . . Mily édes lesz elpihenni lágy keblükön.

Most már nem borzad, nem rázkodik meg a nagy folyó látásától. A ragyogó víz tükre nyugalommal, feledéssel kecsogteti. Látja, hogy ez lesz az egyedüli menekvés. Elmúzi a esendes uszó faleveleket, a kavargó örvényt. Feltekint még egyszer a felhőlen kék égre, mintha könyben uszó szemei édes színtől keresnek a láthatár végtelenségben; ajakáról kínos sohaj repül a magasban dalló pacsirta felé, aztán leereszkedik a szakadékon, eszusza halad a fűvek között a zúgó víz felé s egy hosszú, éles „jaj“ kiáltással bel-zuhan a foa rohanó vízbe. Felbukik, meg elmerül, épen, mint azok a parti fűzlevelek.

H.

Marezi bácsi, a vén halász ott ült a folyó parton. Belemérítette keresztspók alakú hálóját a moesos színű vízbe s kurta pipájából pöfékelve várta: mikor kerül bele valamelyik kősa hal.

Régóta folytatja már ő e mesterséget. A mióta emlékezik, mindig ott el a folyó mellett. Ott van a kunyhó a parton, aranyas fűzek közé rejtve. Ismeri ő a folyónak minden zége zugát, hiszen ötven év óta mindig mellette van. Tíz éves kora óta szántogatja lapos orru harsafadikjával.

Az élet gondjai miatt ránezokkal borított arca bizonyos elégteliséget árul el. Szelden simulnak a mély redők végig az alacsony homlokon s az apró szemek tekintete bizonyítja, hogy ha kevés is a jövedelem, Marezi bácsinak nincs oka panasza nyitni száját. Van jó egészsége, napi kenyere, magához illő ruházata. Aztán a dolhany is kikerül. Egyik, másik siető ember juttat neki, csak mielőbb átszállítsa a túlsó partra. Még a finaczkok sem bántják, pedig valódi szüzdohányt szokott szivni. Jól is teszik, hogy nem bántják, mert Marezi bácsi nélkül nem tudom, miképen jutnának át a túlsó partra. Pedig a Nyírségben sok dolhany terem és meglehetősen virágzásban van a esempész.

Marezi bácsi, mikor járókelők nem háborgatták, örömezt halászatgatótt el a szöke vizű folyóban. Most is, hogy lemerítette hálóját, elégteluen boesátá el fejéből a kavargó gondolatokat.

Büncsz tekintettel, mit sem mondó arcezel nézte a folyó hullámos tükörét, a mint az gyűrűt minél szélesebben terjesztve iramodott lefelé. Néha-néha, egy-egy viczánkoló hal magásra kiugrott belőle a levegőbe. Marezi bácsi irigyen tekintet reá, midőn elhúnt.

— Gyere közelébb, te esuka! H-uj jó kedved van! Nekem is jó kedvem lenne tőled! Az árendás már régen sarkal, hogy a leánya lakodalmára fogjak egy neányt. Majd meg fizet érte. Meg is fizetem, tudom. Beesületes zsidó, nem kívánja el az ember fáradságát ingyen. Néha-napján ugy elfogja szívemet a bánkodás a szegény feleségem halála miatt, hogy csaknem sirhatnám. Jó volna ilyenkor egy kevés pálinka. Attól aztán lehetne busulni.

A háló megmozdult. Marezi bácsi letette pipáját maga mellé a szürke fővenyre s izmos kezeivel megragadta a hálót, hogy kiemelje a vízből.

— Hajh, teremtóm! Talán bizony harsa?! Vagy valami gyökérbe akadt ez a háló, hogy olyan nehéz! — kiáltott fel, teljes erejéből emelve a hálót.

Hirtelen kifordította a vízből a fővenyre, s akkor szörnyűködött el.

Egy — mintegy tíz év körül levő — fiú-gyermeket emelt ki hálójával.

Oda szaladt hozzá. Hát ha még élet van benne?! Tudta miképen kell elbánni a vízbefultakkal. Megragadta az élettelenül fekvő fiút s fejjel iefelé fordította, hogy kimenjen gyomrából a víz.

A szegény gyermek fel volt puffadva s ajkai szedereskek, szemei üvegesültek voltak.

Majd dörzsölni kezdé szíve tájékát s kis zöld butykosából pálinkát esepgettetett szájába.

A gyermek darab ideig semmi életjelt sem adott magáról. Fekü lött, mint a halot, némán szótlanul. Később észrevette a vén Marezi, hogy a gyermek teste rángatózik s a szív is működni kezd. Halavány pir — az élet bizonyos jele — tér arczára. Kevés pillanat mulva már szemeit is felnyitá s keble hörögni kezdett.

Marezi bácsi felemelte a földről s bevitte kunyhójába, hol egyetlen leánya, a szép Maris, épen ebéd készíttéssel foglalkozott.

— Nezd csak, minő halat fogtam! — mondá leányának. Ugy jártam, mint Péter apostol. Embert fogtam hal helyett. Viseld gondját, leányom! Isten tudja: ki gyermeke s miképen került a vízbe. Majd ha beszélni tud, kikérdezzük.

A szép Maris puha ágyba helyezé a szerencsétlen gyermeket s levest főltött a szájába. A tápláló étel láthatólag felfrissíté bágyadt tagjait, s kevés idő mulva Marisra tekintett.

— Hol vagyok? — kérdezé keserű hangon. — Miért nem hagytak meghalni?

— It vagy nálunk! — válaszolt Maris. — Ne busulj, jó helyen vagy. Apám fogott ki a vízből!

— De minek fogott ki? Meg akartam én halni!

A szép Maris elcsodálkozott. Ilyen gyenge gyermek és már a halált ohajtja.

— Hát aztán, miért akartál meghalni? kérde tőle.

— Mert nincsen senkim! — felelt a fiu.

— Ki a szüled?

— Nincs nehem szülem.

E szavaknál a vén Marezi is belépett és tovább vallatá az eszmélkedő fiút.

— Mondjad csak kis fiam, mi a neved és hol tartózkodtál eddig.

— Nem tudom én magam sem: mi a nevem. Ott laktam eddig a Csiba János házában, hol Árva Jóskaúknak hívnak. De elszöktem tőle, mert minhg ütött.

— Hát oda honnan kerültél? Ne tagadj el semmit, hátha feltalálnók szüleidet?

— Nem is tagadok én semmit. Bár tudnám: honnan kerültem oda. Messziről hozhatott el, mert senkit sem ismertem a faluban. Nincsen nekem senkim: minék is hoztak ki a vízből. Olyan boldog voltam már, hogy nem éreztem semmi keserűséget.

— Huszen csak nem hagyhattalak meghalni előttem! — morgott a halász. — Külöben ne busulj. Ha senkid sincs, el lehetsz én nálam. Megtanulod a révészkedést, a halászatot, aztán élhetsz gond nélkül. Már micsoda boldonság ilyen gyermekkorban halál karjaiba kivákozni?! Én már idős vagyok még sem szeretnék meghalni.

— Mert magának van kiért élni! — rebegte a fiu könyvelt szemekkel.

— Neked is lesz kiért majd, csak légy türelemmel. Hát nem tudod, hogy a jó Isten senkit sem hagy el?! Igy vigasztalta a vén Marezi a szerencsétlen gyermeket. Nehány nap mulva már teljesen felépülve hagyta el az ágyat. Ott maradt a vén halásznál és tanulta a révészkedést, a halászatot. Nem jutott többé eszébe, hogy elhagyott árva, kinek jobb lenne nem élni a világon.

(Folytatása következik.)

Felölös szerkesztő: **Dr. VERES SAMU.**

Magán-hirdetések.

Eladó.

A t. cz. gazdaközönség ezennel tisztelettel értesítetik, miszerint a **rimaszombati m. kir. földmives iskolánál folyó október hó 17-én 9 órakor reggel számfeletti tenyészképes Siemetháli telenek, hasas és 1 éves üszök, üsző-borjuk, továbbá 1½—1 éves bika és bika-borjuk árverés utján eladatnak.**

Az igazgatóság.

Hirdetmény.

5027. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Pataki János** végrehajthatóknak **Soltész László, Julianna, Mária és István** végrehajtható szünevadó elleni 193 trt. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajthatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Melléte község határában fekvő a melléti 78. sz. tjkönyvben A. 1—19. sorszám alatt foglalt urb. telekből 52. számú háziból és urb. erdő s legelő illetményből Soltész László, Julianna, Mária és István nevében álló felerészére az árverést 887 frtban ezennel megállapított kikiáltási árrban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi november hó 7 iki napján d. lelőtől 10 órakor Melléte községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsátának 10% át vagyis 88 frt 70 krt ké-zpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi július hó 17. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich, kir. tszéki bíró,

Lakváltoztatás.

Van szereném a n.-é. közönség becses tudomására hozni, hogy

fényirdámat

a Jánosi utczából a Temető utcai 3. számú (Weisz Samuel nagy tézsdés) házába helyeztem át.

Kérem emel fogva a n.-é. közönséget adandó alkalommal megrendeléseikkel új lakáson szerencsételni.

Rimaszombat, 1888. október 10.

Tisztelettel
1—* **ANDRÁSY LÁSZLÓ.**

Arverés.

A rimaszombati kir. törvényszék mint esőd-bírósnak 1888. október 6-án 3620. sz. a. kelt végzése alapján ezennel közzé teszem, hogy közadós **Kohn testvérek** cég. illetve **Kohn Éliás** esődtömegéhez tartozó és összesen 1267 frt 15 krra becsült ingóságok a folyó 1888. évi október hó 24-én és következő napjain Putnok városában, a helyszínen nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. október 10.

Hennyei Kálmán, ügyvéd,
esődtömeggondnok.

T. cz.

Denaturált szeszünk

(nem élvezetre szánt, hanem házi és ipari célokra alkalmas, fogyasztási adómentes szesz) részlet eladás céljából egy kizárólagos főraktárt letesítettünk

Brázay Kálmán

nagykereskedő úrnál Budapesten.

Muzeum-körut 23-ik szám alatt,

a hová minden 100 litert meg nem haladó rendelmenyt intézni kérünk.

Első magyar szeszfinomító gyár:

2—3 **LINZER KÁROLY és FIA.**

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy-Palicz Mária-nak Kral Márton** végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyben a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Budikfala község határában fekvő, s a budikfalai 3. sztkben Kral Márton nevében álló A. I.—57. sorszám alatt 1/4 urb. telekre, 3. hrsz. házra és urbéri legelő s erdő illetményre az árverést 863 frtban megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebbmegjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 30-ik napján d. e. 10 óráján Budikfala községben, a községi bíró házában meg tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 86 frt 10 krt készpénzben vagy a törvényben megjelölt óvadékképes értékpapírban letenni.

Kelt Rimaszombatban kir. törvényszék, mint tkvi hatóság 1888. július 15.

Hánrich, kir. tszéki bíró.

A véghlesi

6—*

„Vera-forrás savanyuvize.“

Felsőmagyarországnak legkitünőbb és leg-tisztább szénsavdus savanyuvize

ugy mint a Gieshübl

a bort nem festi.

Kapható bizottmányi raktárunkban:

KERN ADOLF úrnál Rimaszombatban,
valamint:

a „Vera-forrás“ kezelősnél
Véghlesen. (Zólyomgye.)

A véghlesi „Vera-forrás“ kezelősege.

Arverés.

A rimaszombati kir. törvényszék, mint esőd-bírósnak 1888. október 6-án 3621. sz. a. kelt végzése alapján ezennel közzéteszem, hogy közadós **Gescheit Markusz** esődtömegéhez tartozó, és összesen 1427 frt 40 krra becsült ingóságok a folyó 1888. évi október hó 24-ik és következő napján Putnok városában a helyszínen nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. október hó 10-én.

Hennyey Kálmán, ügyvéd,
esődtömeggondnok.

Üzletnyitás.

Van szereném a n.-é. közönségnek tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban (SZONTAGH KÁROLY ur házában), a „Három Rózsá“-hoz címzett vendéglővel szemben uri-, női divat-, rövid- és szövött-áru, kalap- és cipőkereskedést e hó 15-én nyitjuk meg.** — Magyarország és Bécs legkiválóbb üzleteiben szerzett tapasztalatainknál fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, miszerint minden, irántunk támasztott kívánalmaknak a legpontosabban megfelelhünk.

Kérjük a n.-é. közönséget, szíveskedjék vállalatunkat támogatni és becses bizalmukkal megtisztelni.

Rimaszombat, 1888. október hó.

1—3

Tisztelettel

REISZ és ENGEL.

Hirdetmény.

6078. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Grünbaum József, Palicz Pál és Benyik József** végrehajtónak **Demeter József** és **János** végrehajtást szenvedő elleni 145 frt, 200 frt, 50 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Uzapanyt község határában fekvő az uzapanyt 219. sztkben Demeter József nevében álló 21. I. alatti 1/12 urb. telekre 504 frt, A. II. alatti nemesi birtokára 81 frt, uzapanyt 86. sztkben foglalt Demeter János nevében álló A. I. alatti urb. birtokra 295 frt, A. I. alatti nemesi birtokra az árverést 41 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Uzapanyt községben a községi bíró házában megtartandó

nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis az uzapanyt 219. sz. tkben A. I. alatti birtokára 50 frt 40 kr. A. II. alatti ingatlanra 8 frt 10 kr., az uzapanyt 86. sztkben A. I. alatti birtokára 29 frt 50 kr. A. II. alatti ingatlanra 4 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi július hó 19. napján.
A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich, kir. tszéki bíró.

Arverési hirdetmény.

A Rimamurány-Salgótarjáni-vasmű-részvénytársaság tulajdonát képező és A Likér, Rima-Brézó, Rima-Bánya, Rimóeza, Rima-Lehota és Válykó községek határában fekvő **bükkös erdőterületen** ez idén **termett makk f. é. október hó 18 án** d. e. 9 órakor Rima-Brézón — az erdőmesteri hivatal helyiségeiben — tartandó nyilvános árverésen; legtöbbet ígérés útján és készpénzfizetés mellett el fog adatni. A venni szándékozók tisztelettel meghívotnak.

A vétel feltételei és a becslés adatai a rima-brézói erdőmesteri hivatalnál addig is megtudhatók.

Rimaszombat, 1888. szeptember 28-án.

MARTON JÁNOS,

a rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság ügyésze.

3—3

Hirdetmény.

4381. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Müller Nándor** és **özy. Facsina Jánosné** végrehajtónak **Pucsek Jánosné, Fekete-Győr Erzsébet** végrehajtást szenvedő elleni 7 és 40 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Putnok és P.-Dienesfali határában fekvő Pucsek Jánosné, Fekete-Győr Erzsébet tulajdonához tartozó Putnoki 293. sztkben foglalt 310/284. sz. házra 160 frt, dienesfali 65. sztk. foglalt pinézere 20 frt, dienesfalva 190. sztk. foglalt 399 hrsz. alatti szőlőre az árverést 260 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi október hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Putnok községben a község házában megtar-

tandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis a Putnoki 293. számú telekkönyvi házra 16 frt, Dienesfali 65. számú telekkönyvi pinézere 2 frt, Dienesfali 109. számú telekkönyvi szőlőre 26 frtöt készpénzben vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1888. évi június 28-ik napján.
A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich, kir. tszéki bíró.

Előleges jelentés.

Alulírott uradalmi igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy az uradalom területén létező ásványvíz-források (savanyuvizek) névszerint a

Szolyvai, Polenai, Olenyovai, Luhi-Erzsébet és Pannonia-forrás

1889. évi január 1-től kezdve **German és Bodnár** uraknak **Szolyván** bérbe adtak; így tehát a netaláni megrendelések fentebbi időponttól kezdve a nevezett céghez lesznek intézendők.

Maradván tisztelettel

A gróf Ervin Schönborn-Buchheim-féle uradalom igazgatósága Munkács.

T. cz.

Vonatkozással a fentebbi közzétételre a t. cz. fogyasztó közönségnek ezennel tudomására hozzuk, hogy a fentemlített ásványvizek töltését már **folyó évi november 15-től** megkezdjük, s hogy 1889. évi január 1-étől az elősorolt ásványvizeket mind forgalomba hozzuk.

Töltési készülékeink a **legujabb rendszerek** szerint lesznek berendezve, a palaczkok **dugaszolása** a lehető **legtökéletesebb** lesz, úgy hogy a nevezett ásványvizek minősége nemesak hogy hátrányt nem szenved sőt ellenkezőleg még nyerni fog s a víz jó tulajdonságai állandóbbak lesznek. A palaczkok külső kiállítása: a **vignetta**, a **dugó égetés** s a **kupakok nyomása** 1889. évi január 1-től **részben módosításon** fognak átmenni. — Erről hírtartak leszünk a t. cz. közönséget körlevelek által bővebben tudósítani.

Kiváló tisztelettel

German és Bodnár, Szolyván (Bereg megye).

1—3

Hirdetmény.

5066. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy-Palicz Mária** végrehajtónak **Vodjanszki András** és **János** végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Budikfala község határában fekvő a budikfalai 19. sztkben foglalt 3/4 urb. telekből kisk. Vodjanszki András és János nevében álló felerészére az árverést 1392 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi november hó 12-ik napján délelőtt 10 órakor Budikfala községben a községi bíró há-

zánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 1392 frt 20 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1888. évi július 18-án.
A rimaszombati kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság.
Hánrich, kir. tszéki bíró.